

2016. aasta vene keele võõrkeelena põhikooli lõpueksami lühianalüüs

Mare Kasuri

Vene keele võõrkeelena peaspetsialist

Põhikooli vene keele võõrkeelena lõpueksamiga hinnatakse riiklikus õppekavas määratletud üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist, õppe- ja kasvatusesmärkide saavutatust ning kooliastme õpitulemuste omandatust eesmärgiga

- saada tagasisidet õppimise ja õpetamise tulemuslikkusest;
- suunata eksami sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
- teha otsus põhikooli lõpetamise kohta.

Vene keele võõrkeelena lõpueksami koostamisel arvestatakse riikliku õppekava nõudmisi ja toetatakse Euroopa keeleõppe raamdokumendile, millest lähtuvalt vastab lõpueksam ligilähedaselt Euroopa Nõukogu keeleoskustaseme B1-taseme kirjeldusele. Vene keele lõpueksam kontrollib kirjutamis-, kuulamis-, lugemis- ja rääkimisoskust.

2016. aastal sooritasid õpilased juba kolmandat aastat mahukamat eksamitööd, mis ei sisalda eraldi eksamiosana keele struktuuri osa. Grammatikat ja sõnavara hinnatakse integreeritult lugemis- ja kirjutamisülesannetega. Antud formaat võimaldab kasutada erinevaid tekstiliike ja ülesandetüüpe ning käsitleda eri teemasid ning seega saada adekvaatsem pilt eksaminandi keeleoskusest.

2016. aasta vene keele võõrkeelena põhikooli lõpueksam koosnes kirjalikust osast (kuulamine, lugemine, kirjutamine) ja suulisest osast (rääkimine). Kuulamisosa eest oli õpilasel võimalik saada maksimaalselt 25, lugemisosa eest 30, kirjutamisosa eest 25 ja rääkimisosa eest 20 punkti, kokku oli kogu eksamitöö eest võimalik koguda 100 punkti.

Tabel 1. Vene keele võõrkeelena põhikooli lõpueksami osad

Eksamiosa	Ülesannete hulk	Üksikküsimuste hulk	Kestus (minutit)	Maksimumpunktid
Kuulamine	4	25	30	25
Lugemine	4	30	60	30
Kirjutamine	2	2	45	25
Suuline osa	2	2	15	20

2016. aastal tegi vene keele võõrkeelena lõpueksamit 367 õpilast 124 koolist. Ühe eksamisooritajaga koole sarnaselt 2015. aastaga oli ligikaudu 40% ehk 49, kahe-kolme eksamisooritajaga 36% ehk 44 ning seitsme ja enama eksamisooritajaga 10% ehk 12. Peaaegu kõik sooritajatest õppisid vene keelt B-keelena, vaid kaks inimest A-keelena.

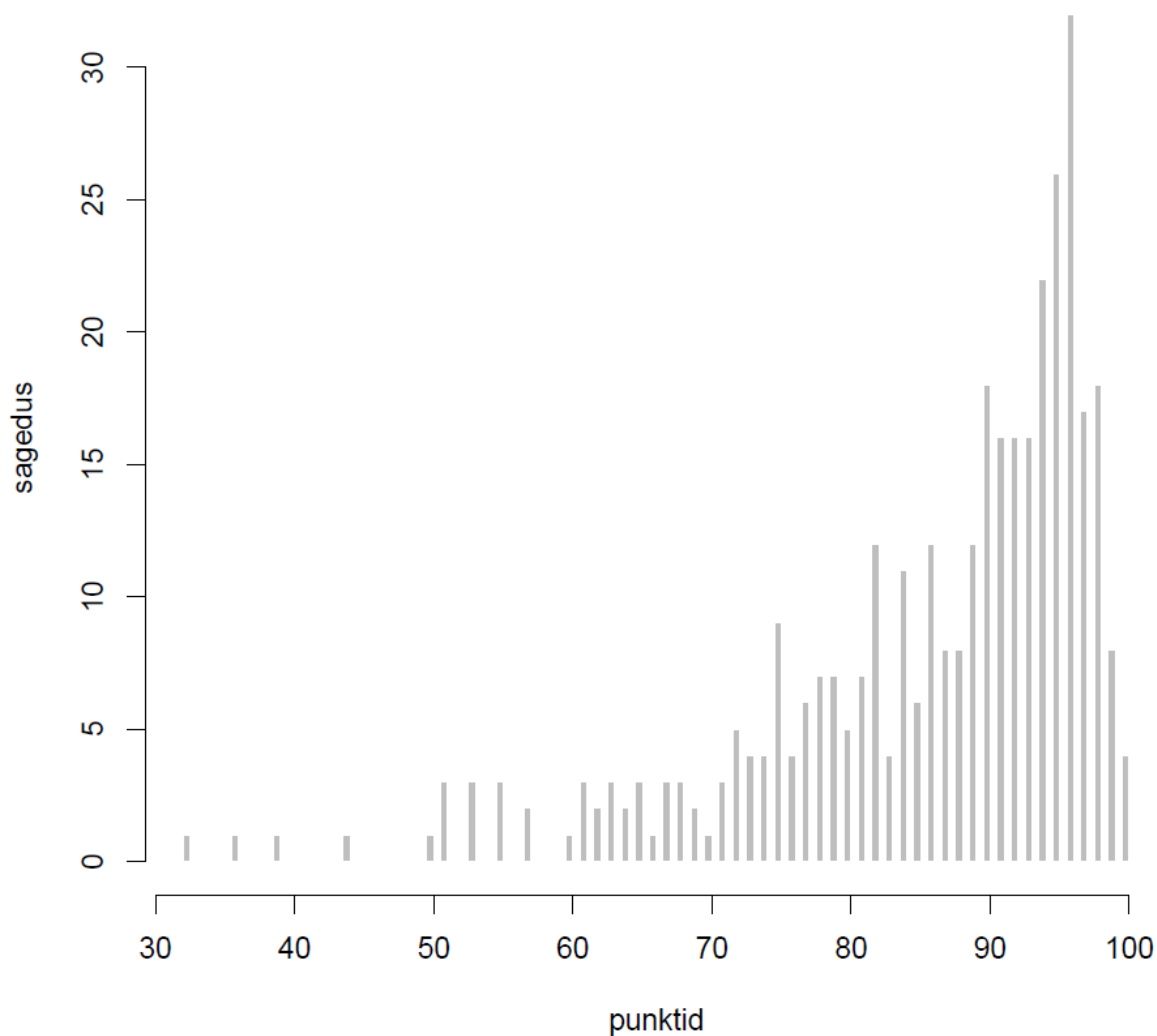
Tabel 2. Üldstatistika viie aasta lõikes

Aasta	Sooritajaid	Maksimaalne tulemus	Minimaalne tulemus	Keskmine tulemus	Keskmine sooritus %	Keskmine hinne
2012	350	75	17	63,32	84,4	4,3
2013	305	75	15	67,31	89,8	4,3
2014	345	100	50	100	85,1	4,3
2015	333	100	34	88,2	88,2	4,5
2016	367	100	32	85,9	85,9	4,4

Statistiliste andmete võrdlus viimase kolme aasta lõikes näitab, et 2016. aastal eksamisooritajate hulk veidi kasvas. Üldine keskmine sooritusprotsent (85,9) langes kokku 2014. aasta vastava näitajaga (vt tabelit 2). 2014.-2016. aasta eksamitööde tulemuste ning eelnevate aastate tulemuste võrdlemisel tuleb arvestada muutunud eksamiformaati: alates 2014. aastast sooritavad õpilased mahukamat ning raskusastmelt keerukamat eksamitööd.

Tulemuste jaotus

Valimi maht: 367 , keskmine: 85.9 , st.hälve: 12.3

Joonis 1. 2016. a vene keele võõrkeelena eksami tulemuste jaotuskõver

Eksamitöö keskmine tulemus oli 85,9 punkti ehk 85,9%, mis on ligikaudu 2% võrra madalam tulemus kui 2015. aastal (88,2%) ning vastab hindamisskaalal hindele 4,36; kõrgeim tulemus oli 100 ja madalaim 32 punkti. Eksami sooritanud õpilaste keskmine aastahinne vene keeles oli 4,5 – poistel 4,3 ja tüdrukutel 4,7.

Tabel 3. 2016. aasta vene keele võõrkeelena lõpueksami tulemused soo järgi

	N	N (%)	AUP	Keskmine	ÜUP	Keskmine %	Min	Mediaan	Max	St. hälve
M	172	46.9	82.6	84.4	86.2	84.4	32	88	99	11.9
N	195	53.1	85.4	87.2	88.9	87.2	36	92	100	12.4
Kokku	367	100.0	84.6	85.9	87.1	85.9	32	90	100	12.3

Üldiste keskmiste tulemuste võrdlus sooti näitab, et poiste ja tüdrukute keskmised tulemused – nagu ka 2015. aastal – erinevad ligikaudu kolme protsendi võrra (keskmised sooritused vastavalt 84,4% ja 87,2%).

52% õpilastest sooritasid eksami hindele 5, 2015. aastal oli selliseid õpilasi sooritajate seas ligikaudu 62%. 32% sooritasid eksami hindele 4 ja 14% hindele 3. Neli õpilast sooritasid eksamitöö hindele 2, 2015. aastal oli selliseid õpilasi üks. 2016. aasta lõpueksamitöö kvaliteet (hinded *neli* ja *viis*) moodustab 84,7% (tüdrukutel 86,2% ja poistel 83,1%), 2015. aasta vastav näitaja oli 88%, edukusnäit (hinded *kolm*, *neli* ja *viis*) 98,9% (tüdrukutel 99,0% ja poistel 98,8%). Eksamihinnete põhjal võib väita, et vene keele võõrkeelena eksami valinud õpilaste keeleoskustase on väga kõrge.

Kahe viimase aasta eksami erinevate osade keskmiste tulemuste võrdlus näitab, et tulemused on ligilähedased. Ka 2016. aastal lahendasid õpilased väga hästi töö kuulamis- ja lugemisosa, mille keskmised tulemused olid vastavalt 82,5% ja 87,8%. Mõnevõrra madalamaks osutus kirjutamisosa üldine keskmine tulemus (80,8%). Rääkimisosa keskmiseks tulemuseks kujunes 93,6%, mis on väga kõrge tulemus, kuigi ligikaudu kolme protsendi võrra madalam eelmise aasta tulemusest.

Tabel 4. 2016. aasta vene keele võõrkeelena lõpueksami põhinäitajad osade kaupa

	Kuulamine	Lugemine	Kirjutamine	Rääkimine
Maksimumpunktid	25	30	25	20
Keskmine tulemus	20,6	26,3	20,2	18,7
Keskmine sooritus %	82,5	87,8	80,8	93,6
Miinumum	6	8	3	7
Maksimum	25	30	25	20
Standardhälve	3,5	3,9	4,9	2,2

Poiste ja tüdrukute eksamiosade keskmiste tulemuste analüüs näitab, et need erinevad kuni 8%, peamine erinevus on kirjutamise osas, kuulamise, lugemise ja rääkimise osade vahel erinevusi peaaegu ei ole.

Tabel 5. 2016. aasta vene keele lõpueksami osade keskmised tulemused soo järgi

	Kuulamine	Lugemine	Kirjutamine	Rääkimine
Poisid	82,1	87,1	76,6	93,0
Tüdrukud	82,8	88,4	84,5	94,2

Kuulamisosa keskmine tulemus oli 2016. aastal 82,5%, mis on 2015. aasta tulemusest ligikaudu seitsme protsendi võrra madalam. Poiste ja tüdrukute üldised keskmised tulemused on väga lähedased, tüdrukute üldine keskmine tulemus on vaid 0,7% võrra kõrgem (vastavalt 82,1% ja 82,8 %).

Tabel 6. 2016. aasta vene keele võõrkeelena lõpueksami kuulamisosa tulemused soo järgi

	N	N (%)	AUP	Keskmine	ÜUP	Keskmine %	Min	Mediaan	Max	St. hälve
M	172	46.9	20.0	20.5	21.0	82.1	6	21	25	3.3
N	195	53.1	20.2	20.7	21.2	82.8	7	22	25	3.7
Kokku	367	100.0	20.3	20.6	21.0	82.5	6	22	25	3.5

Lugemisosa keskmine tulemus oli 87,8%, mis on ligilähedane 2015. aasta tulemusele. Analüüs sooti näitab, et poiste ja tüdrukute lugemisosa keskmised tulemused erinevad ligikadu ühe protsendi võrra (vastavalt 87,1% ja 88,4%), eelmise aasta vastavate tulemuste erinevus oli sarnane.

Tabel 7. 2016. aasta vene keele võõrkeelena lõpueksami lugemisosa tulemused soo järgi

	N	N (%)	AUP	Keskmine	ÜUP	Keskmine %	Min	Mediaan	Max	St. hälve
M	172	46.9	25.6	26.1	26.7	87.1	8	27	30	3.7
N	195	53.1	25.9	26.5	27.1	88.4	10	28	30	4.1
Kokku	367	100.0	25.9	26.3	26.7	87.8	8	27	30	3.9

2016. aasta eksami kirjutamisosa keskmine tulemus ei erine 2015. aasta tulemusest (vastavalt 80,8% ja 80,1%), antud osa formaat on õpilastele tuttav

ja jõukohane. Kirjutamisosa tööde analüüs näitab, et kõrgemad punktid saadakse reeglina ülesande täitmise eest ja madalamad grammatika eest.

Analüüsides keskmisi tulemusi sooti, näeme, et tüdrukute tulemused on kõrgemad poiste tulemustest. Kui 2014. ja 2015. aastal oli vahe poiste ja tüdrukute tulemustes kuni kümme protsenti, siis 2016. aastal moodustas vahe kaheksa protsenti (vt tabelit 8).

Tabel 8. 2016. aasta vene keele võõrkeelena lõpueksami kirjutamisosa tulemused soo järgi

	N	N (%)	AUP	Keskmine	ÜUP	Keskmine %	Min	Mediaan	Max	St. hälve
M	172	46.9	18.4	19.2	19.9	76.6	3	21	25	5.2
N	195	53.1	20.5	21.1	21.7	84.5	3	23	25	4.4
Kokku	367	100.0	19.7	20.2	20.7	80.8	3	22	25	4.9

2016. aasta eksami rääkimisosa väga kõrge keskmine tulemus 93,6% on sarnane 2014. ja 2015. aasta tulemusega. Suulise osa salvestiste analüüs lubab väita, et suulise eksamiosa formaat on nii õpetajatele kui õpilastele tuttav ning eksaminandidele jõukohane. Poiste ja tüdrukute tulemuste võrdlus (vastavalt 93% ja 94,2%) näitab, et nende vahe on umbes üks protsent (vt tabelit 9).

Tabel 9. 2016. aasta vene keele võõrkeelena lõpueksami rääkimisosa tulemused soo järgi

	N	N (%)	AUP	Keskmine	ÜUP	Keskmine %	Min	Mediaan	Max	St. hälve
M	172	46.9	18.3	18.6	18.9	93.0	8	19	20	2.1
N	195	53.1	18.5	18.8	19.2	94.2	7	20	20	2.3
Kokku	367	100.0	18.5	18.7	18.9	93.6	7	20	20	2.2

Lõpueksamitöö analüüs ülesannete kaupa näitab, et õpilastele osutusid kolm esimest kuulamisosa ülesannet lihtsateks. Eriti lihtne oli esimene ülesanne (keskmine sooritusprotsent 91,79), mis põhines huvitavatel lühiuudistel laiest

maailmast. Ülesanne oli kolmese valikuga valikvastustega ülesanne ning kontrollis teksti üldist mõistmist ja valikulise info leidmist. Ka teine ja kolmas ülesanne (üldised keskmised sooritusprotsendid 85,75 ja 84,40) ei valmistanud õpilastele raskusi. Teises ülesandes kuulasid õpilased intervjuud noormehega Ameerikast, kes oli asunud elama Venemaale. Kontrolliti teksti üldist mõistmist, valikulise info leidmist, järelduste tegemist; ülesanne oli kolme valikuga valikvastustega ülesanne.

Kolmandas ülesandes tuli õpilasel kuulata üheksanda klassi õpilaste arvamusi edaspidiste õpingute kohta ning otsustada, kellele kõnelejatest kuuluvad ülesandes antud väited. Ülesanne kontrollis teksti põhisisu mõistmist ja oli sobitusülesanne. Neljas ülesanne oli lühivastustega ülesanne (üldine keskmine sooritusprotsent 68,70) ja põhines tekstil, milles räägiti kollektioneerimisest. Ülesanne kontrollis valikulise info leidmist ja teksti detailset mõistmist.

Lugemisülesanded olid õpilastele samuti kerged ega valmistanud raskusi, mida kinnitavad kõrged näitajad. Kõige lihtsamaks osutus kolmas ülesanne, mis põhines ilukirjanduslikul tekstil ja oli lünkülesanne (üldine keskmine sooritusprotsent 91,28). Ülesanne kontrollis arusaamist pikemast tekstist ja tekstisisestest seostest. Esimene ja teine ülesanne olid õpilastele sarnase raskusastmega (sooritusprotsendid vastavalt 88,65 ja 87,33) Esimene ülesanne põhines tekstil, milles räägiti noorest alpinistist, kellest sai kuulus teadlane. Ülesanne oli kolmese valikuga valikvastustega ülesanne ja kontrollis teksti peamisest mõttest arusaamist ning vajaliku info leidmist. Teine ülesanne oli lühitekstidel põhinev sobitamisülesanne ning kontrollis teksti peamisest mõttest arusaamist. Neljas ülesanne oli pangaga lünkülesanne ja kontrollis lugemisoskust ning grammatika ja sõnavara tundmist (keskmine sooritusprotsent 85,41).

Kirjutamisosa kaks ülesannet olid õpilastele igati jõukohased (sooritusprotsendid vastavalt 83,92 ja 79,07). Eksamisooritajatel tuli kirjutada 45-50 sõna pikkune e-kiri ning kiri sõbrale (vt tabelit 10). Mõlema ülesande täitmisel olid abiks sisupunktid, millele kirjutamisel tugineda.

Analüüsides poiste ja tüdrukute keskmisi tulemusi ülesannete kaupa (vt tabelit 10), näeme, et sarnaselt eelmise aasta tulemustega erinesid noormeeste

tulemused neidude omadest enim kirjutamisosa esimese ja teise ülesande juures (keskmiste sooritusprotsentide vahe ligikaudu 8%).

Tabel 10. 2016. aasta vene keele lõpueksami ülesannete põhinäitajad

	Maksimum-punktid	Keskmine sooritus % (M/N)	Min punkte	Max punkte	St. hälve
Kuulamise 1. ülesanne	7	91,79 (92,11/91,50)	0	7	1,01
Kuulamise 2. ülesanne	7	85,75 (85,96/85,57)	0	7	1,17
Kuulamise 3. ülesanne	4	84,40 (84,16/84,62)	0	4	0,87
Kuulamise 4. ülesanne	7	68,70 (66,94/70,26)	0	7	1,70
Lugemise 1. ülesanne	6	88,65 (87,89/89,32)	0	6	0,96
Lugemise 2. ülesanne	6	87,33 (88,28/86,50)	0	6	1,28
Lugemise 3. ülesanne	7	91,28 (90,61/91,87)	0	7	1,19
Lugemise 4. ülesanne	11	85,41 (83,88/86,76)	1	11	1,68
Kirjutamise 1. ülesanne	9	83,92 (80,30/87,12)	0	9	1,61
Kirjutamise 2. ülesanne	16	79,07 (74,56/83,04)	0	16	3,57
Rääkimine	20	93,61	7	20	2,17

Õpetajatelt saadud tagasisidest selgub, et õpetajad pidasid eksamitööd heaks, huvitavaks ning vastavaks õppekavale ja jõukohaseks õpilastele. Kolmekümne viiest õpetajast seitse leidsid, et eksamitöö oli raske ning ühe õpetaja arvates väga raske. Kuulamisosa antud hinnangute põhjal saab öelda, et õpetajad pidasid eksamitöö kuulamisosa liiga pikaks, keeruliseks ja raskeks, kuid samas märgiti, et tekstid olid mitmekesised, esitatud hea diktsiooniga ning selged. Lugemisosa tekste peeti huvitavateks ja enamasti arvati, et lugemisosa ülesanded olid sobiva raskusastmega. Kirjutamisosa kohta märgiti, et ülesanded olid selged ja konkreetsed, aktuaalsed ning jõukohased põhikooli lõpuklassi õpilasele. Rääkimisosa jäid õpetajad rahule, teatavat närvipinget tekitas suuliste vastuste salvestamine. Hindamisjuhend oli mõistetav ja mugav hindamiseks. Õpetajad leiavad, et kuna põhikooli lõpetaja eeldatav

keeleoskustase põhikooli lõpus on A2.2, siis tuleks koostada lühem ja kergem eksamitöö.

Kokkuvõtteks

Lõpueksamitöö vastas A-võõrkeeke õppekavale. Kolme viimase aasta statistikat kõrvutades on näha, et eksam on sarnase raskusastmega. Kui vaadelda tulemusi hindevahemike võrdluses, siis kõige rohkem ehk 190 oli neid õpilasi, kelle punktisumma jäi vahemikku 90-100, 75-89 punkti saavutas 117 õpilast, mitte ühegi õpilase saavutus ei jäänud alla 20 punkti. Eksamitöö üldine keskmine kõrge sooritusprotsent on ootuspärane, sest tegemist on valikeksamiga, mida valivad tublimad keeleoskajad. 2016. aastal salvestati esmakordselt eksami suulist osa. Üldiselt oli eksami suuline osa läbi viidud nõuetele vastavalt ning õpilaste vastused vormistatud korrektselt. Ka kirjalikud eksamitööd olid hinnatud pädevalt, arvestades võtit ja hindamisjuhendit. Mõnikord võis eksamitööde hindamises märgata ebakohti: alati ei peetud kinni võtmes antud punktidest ning õpilase vastust hinnati valesti, näiteks võimaliku 1 punkti asemel 0,5 punktiga. Samuti esines ka subjektiivsust kirjutamisosa ülesannete hindamisel.

Kokkuvõttvalt võib öelda, et 2016. a vene keele lõpueksamitöö oli eksami valinud õpilastele pigem kerge, pakkus mitmekesisust nii teemade kui ka ülesandetüüpide lõikes.

Kindlasti on oluline õpetajate piisav eksamialane koolitus, et tagada eksamitööde hindamine ühtsetel alustel. Käesoleva õppeaasta jaanuaris-veebruaries viiakse läbi põhikooliastme vene keele õpetajatele suunatud eksamiseminarid, kus analüüsitakse suulise ja kirjaliku eksamiosa ülesandeid ning hinnatakse vastavate hindamisskaalade abil õpilaste vastuseid.